

การศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

ณัฐกุล ตรีสสุริยาแสงโชติ^{1*} อภิสักก์ สิ้นจุกัก² อุดมศักดิ์ สาริบุตร³

STUDY FACTORS PACKAGE DESIGN FOR ABHAIBHUBEJHR'S SKIN HERBAL SOAP

Nattakul Treesuriyasangchot^{1*} Apisak Sindhuphak² and Udomsak Saributr³

¹คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

¹Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

* Corresponding author E-mail address: n.gifttreesuriya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร 2) เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนแข็ง 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ประชากรที่ผู้วิจัยใช้ คือ ผู้เชี่ยวชาญจากมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตและกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อภัยภูเบศร จำนวน 50 คนโดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่ม (Grouped Data) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร สามารถสรุปได้โดยแบ่งตามปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ตามหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์และหน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ ดังนี้ 1) ความสะอาดตามหลักการแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 2) ความชัดเจนตามหลักการแสดงสรรพคุณและวิธีใช้ 3) การสัมผัสในด้านลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างความทรงจำหรือทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริษัทผู้ผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรมีการพัฒนาแบบ จากนั้นผู้วิจัยทำการร่างแบบและสร้างเครื่องมือ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซตจากรูปแบบบรรจุภัณฑ์ 3 แบบ ซึ่งผลการประเมินได้รูปแบบที่ 3 มาพัฒนาเนื่องจากมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจากการประเมินทั้ง 3 รูปแบบ โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ได้ มีการปรับโครงสร้างจากบรรจุภัณฑ์เดิมเพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตทางด้านวัสดุ ใช้วัสดุในการผลิตโดยสื่อถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปรับโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้แสดงออกถึงความเป็นไทย มีความทันสมัยและเป็นสากล มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้ทำความสะอาดผิวมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวบรรจุภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังครบถ้วนและยังคงสะอาดตา รวมไปถึงปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆ โดยเน้นให้กราฟิกยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรและมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร และเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค อีกทั้งยังให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตัวผลิตภัณฑ์ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้น จากนั้นนำมาประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรที่ได้พัฒนารูปแบบแล้ว โดยมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ปัจจัยการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ความสะอาดผิวกาย อภัยภูเบศร

ABSTRACT

This research has the following objectives: 1 to study the design factors of a package for Aphaiphubet herbal body cleansing product, 2 to design the packages for Aphaiphubet herbal body cleansing product, and 3 to assess customer's satisfaction affected by for Aphaiphubet herbal body cleansing product packages. By selecting 20 customer group samplings that used Aphaiphubet's herbal products, the method of Simple Random Sampling, respondent interview, and selective questionnaire, help support information analysis for the research and design process. Initial design procedure, the influential factors affecting the package design can be categorized into three foundations requirements: cleanness, clearness, and customer receptive factor. After taken into an account of the required design factors, several design drafts generated into questionnaire intended to gather the expert opinion within the Aphaiphubet foundation, and the expert in package design and package printing in an offset system. As a result, the expert from Aphaiphubet has selected the third and second design patterns, which indicated within the selected scope of the package designer and package printing expert's preferences: with good and moderate level of suitability respectively. Therefore, the third design pattern indicated a higher acceptability level and developed into the package design that then assess for offset printing plausibility before actual final design. The intended design was subsequently earned a good level of satisfaction with conclusion for further development in design detail of patterns, enhancing visually graphics to gain higher interest, and further incorporating natural material into the design process. Additional information such as: inclusion of descriptive information and tactile ability to better perceive the package design are also a positive influential factor worth considering for designing a future package design product.

Keywords: Herbal Body Cleansing Product, Package Design, Aphaiphubet, and Tactile Perceptibility

บทนำ

การใช้สมุนไพรได้รับความสนใจและเป็นที่ยอมรับอย่างมากทั่วโลก โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง ที่จะทำให้ภูมิปัญญาในการใช้สมุนไพรของประเทศไทยได้รับการสืบสานและเป็นทางเลือกแรกในการดูแลสุขภาพของผู้คนด้วยวิถีและคุณค่าจากธรรมชาติ โดยผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนแข็งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้ในระดับต้นๆให้แก่มูลนิธิ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายของอภัยภูเบศรชนิดก้อนแข็งมีอยู่ด้วยกัน 10 ชนิด ได้แก่ 1) สบู่เปลือกมังคุด 2) สบู่ขมิ้นบำรุงผิว 3) สบู่รำข้าว 4) สบู่ลูกยอ 5) สบู่บำรุงผิวใบฝรั่ง 6) สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา 7) สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชัน 8) สบู่ใสบำรุงผิวดอกอัญชัน 9) สบู่ขนมน้ำผึ้ง 10) สบู่นางพญา โดยสบู่เปลือกมังคุด ได้รับความนิยมสูงสุด สรรพคุณของสบู่สมุนไพรอภัยภูเบศรเป็นสบู่สมุนไพรช่วยทำความสะอาดผิวที่มีส่วนผสมของสมุนไพรไทยที่อุดมไปด้วยสรรพคุณในการบำรุงผิวและเหมาะกับทุกสภาพผิว และไม่มีสารเคมี ปลอดภัยต่อผู้บริโภคสอดคล้องกับแนวคิดของมูลนิธิ

ในปัจจุบันรูปแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพร ขาดการดึงดูดความสนใจจากกลุ่มผู้บริโภค ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์สมุนไพรไทยยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาการผลิตอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีการวิจัยพัฒนาเพื่อยกระดับแต่ยังคงพบปัญหาด้านรูปแบบสินค้าเพื่อให้ก้าวสู่ระดับสากล ควบคู่กับการพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่สามารถดึงดูดผู้บริโภคมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการตื่นตัวเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ และการบำบัดร่างกายด้วยธรรมชาติที่เพิ่มมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนแข็ง 10 ชนิด ได้แก่ 1) บรรจุภัณฑ์สบู่เปลือกมังคุด 2) บรรจุภัณฑ์สบู่ขมิ้นบำรุงผิว 3) บรรจุภัณฑ์สบู่รำข้าว 4) บรรจุภัณฑ์สบู่ลูกยอ 5) บรรจุภัณฑ์สบู่บำรุงผิวใบฝรั่ง 6) บรรจุภัณฑ์สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา 7) บรรจุภัณฑ์สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชัน 8)

บรรจุภัณฑ์สบู่ใส่บำรุงผิวดอกอัญชัน 9) บรรจุภัณฑ์สบู่ขนน้ำผึ้ง 10) บรรจุภัณฑ์สบู่ขนางพญา การลงพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร แบ่งตามความต้องการของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้านบรรจุภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายพบว่ามีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับด้านความสะอาด ด้านความชัดเจน และการสัมผัสผลิตภัณฑ์ของผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร รูปแบบที่ได้มีโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยลดต้นทุนในการผลิตทางด้านวัสดุ โดยบรรจุภัณฑ์ที่ได้ออกแบบมาเป็นลักษณะบรรจุภัณฑ์แบบหีบห่อ และวัสดุที่ใช้ในการผลิตโดยสื่อถึงความ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปรับโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้แสดงออกถึงความเป็นไทยแต่มีความทันสมัยและเป็นสากล มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดตาเพื่อให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้ทำความสะอาดผิวมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวบรรจุภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังคงครบถ้วนและยังคงสะอาดตา รวมไปถึงปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของชนิดสบู่ต่าง ๆ โดยเน้นให้กราฟิกยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรและมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร และเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร
2. เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อน จำนวน 10 ชนิด
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์สมุนไพร โดยใช้การเลือกกลุ่มการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 9 คน และกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร จำนวน 50 คน

1.2 ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ทั้งด้านปัจจัยเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ด้านความสวยงาม ด้านความเหมาะสม ด้านต้นทุนการผลิต การขนส่งรวมถึงวัสดุที่ใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ซึ่งมี กรอบแนวความคิดด้านปัจจัยและหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อใช้ในการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ และเลือกกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา คือ มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 32/7 หมู่ที่ 12 ตำบลท่างาม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี รหัสไปรษณีย์ 25000

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรจากมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 3 ท่าน

3.2 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์และเจ้าของผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 6 ท่าน

3.3 ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรจำนวน 50 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรตามปัจจัยการออกแบบของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหา และศึกษาข้อมูล รายละเอียดของรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรเดิม ทั้งทางด้านรูปแบบ วัสดุ พฤติกรรมการใช้งาน การผลิต วิธีการขนส่ง โดยศึกษาจากข้อมูล ภาคเอกสารและลงพื้นที่สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญจากมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรและกลุ่มผู้บริโภคที่เคยใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร เมื่อทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยสรุปหาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ดังนี้

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบเจาะจงตามความต้องการของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร หนังสือ ตำรา สถิติ การสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ปัญหาต่างๆ ของการใช้และความต้องการของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการสังเคราะห์ข้อมูลและสรุปปัจจัยและการจัดหมวดหมู่ปัญหาปัจจัยและความต้องการเพื่อเป็นข้อกำหนดในการออกแบบและหาแนวทางในการออกแบบของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ดังตาราง 1

2. เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก๊อช จำนวน 10 ชนิด

ขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลจากศึกษาข้อมูล ด้านบรรจุภัณฑ์ จากหนังสือ ตำรา เกี่ยวกับหัวข้อตามวัตถุประสงค์และอ้างอิงตามมาตรฐานระเบียบบรรจุภัณฑ์ของอียู (ระเบียบ 94/62/EC หรือ 2004/12/EC) การควบคุมการผลิตและการจัดการซากขยะบรรจุภัณฑ์ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก๊อช จำนวน 10 ชนิด มีขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยนำกรอบแนวความคิดของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ดังนี้ [1] ศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ด้านความสะอาดของบรรจุภัณฑ์ ด้านความชัดเจนบนบรรจุภัณฑ์และด้านการสัมผัสผลิตภัณฑ์ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ [2] วิเคราะห์เพื่อทำการร่างแบบ จำนวน 10 แบบ และทำการเลือกแบบร่าง จำนวน 3 แบบ ตามความเหมาะสมจากมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูล เมื่อทำการร่างแบบร่างแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน เพื่อสรุปหารูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ชนิดก๊อชทั้ง 10 ชนิด [3] ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรที่ออกแบบใหม่

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรและผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดสอบการใช้งาน ซึ่งจะใช้คำถามภายใต้กรอบแนวความคิดการทดสอบมาตรฐานระเบียบบรรจุภัณฑ์ของอียู (ระเบียบ 94/62/EC หรือ 2004/12/EC) โดยใช้รูปแบบแนวคิดในการศึกษาระบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและนำไปประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างหลักของเนื้อหา (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถาม ไปประเมินความคิดเห็น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญ ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 3 ท่าน

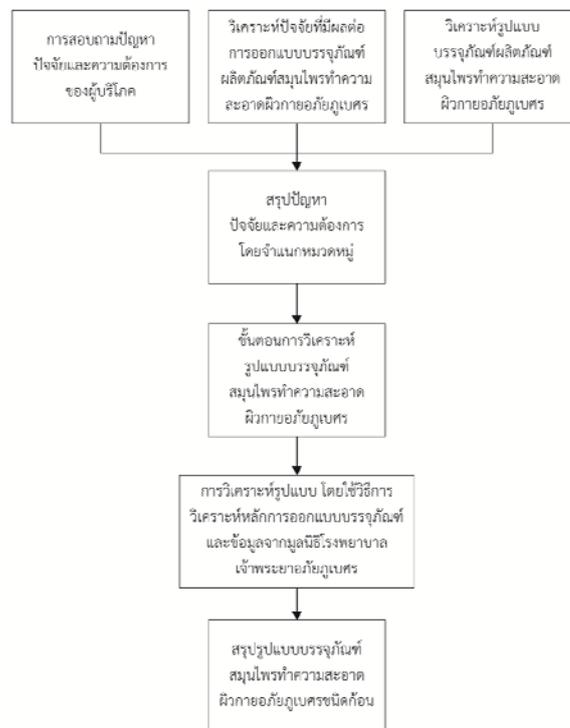
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เพื่อสรุปหารูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายที่เหมาะสมกับมูลนิธิเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

3. รูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อน

รูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยสำคัญด้านต่างๆที่มีผลต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ เพื่อสรุปรูปแบบในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนทั้ง 10 ชนิด มีดังนี้ 1) บรรจุภัณฑ์สบู่มะนาว 2) บรรจุภัณฑ์สบู่ขมิ้นบำรุงผิว 3) บรรจุภัณฑ์สบู่รำข้าว 4) บรรจุภัณฑ์สบู่ลูกยอ 5) บรรจุภัณฑ์สบู่บำรุงผิวใบฝรั่ง 6) บรรจุภัณฑ์สบู่บำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา 7) บรรจุภัณฑ์สบู่บำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชัน 8) บรรจุภัณฑ์สบู่บำรุงผิวดอกอัญชัน 9) บรรจุภัณฑ์สบู่มน้ำผึ้ง 10) บรรจุภัณฑ์สบู่นางพญา

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงปัญหาและความสำคัญด้านต่างๆ โดยใช้กรอบแนวความคิดการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ตามกรอบแนวความคิดของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ดังนี้ 1) ความสะอาดตามหลักการแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 2) ความชัดเจนตามหลักการแสดงสรรพคุณและวิธีใช้ 3) การสัมผัสในด้านลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างความทรงจำหรือทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริษัทผู้ผลิต เพื่อนำมาเป็นแนวความคิดในการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อนทั้ง 10 ชนิด

3.2 การประยุกต์กรอบแนวความคิด ผสมกับหลักการออกแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้อน โดยรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่ได้ เป็นลักษณะบรรจุภัณฑ์แบบหีบห่อ และวัสดุที่ใช้ในการผลิตโดยสื่อถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปรับโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้แสดงออกถึงความเป็นไทยแต่มีความทันสมัยและเป็นสากล มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดตาเพื่อให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้ทำความสะอาดผิวมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวบรรจุภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังครบถ้วนและยังคงสะอาดตา รวมไปถึงปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆ โดยเน้นให้กราฟิกยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรและมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร ตลอดจนผู้บริโภคเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์สมุนไพรแต่ละชนิดผ่านทางบรรจุภัณฑ์ที่ได้พัฒนาใหม่

ภาพ 1 แนวทางในการออกแบบรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวหนังสำหรับเด็กอายุ 10 ปี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวหนังสำหรับเด็กอายุ 10 ปีนั้น มีวิธีใช้เหมือนกัน คือ ใช้มือที่เปียกน้ำถูสบู่ให้เกิดฟองแล้วนำฟองนุ่มที่ได้มาถูตัวให้ทั่วจนสะอาด ล้างตามด้วยน้ำสะอาด และเพื่อประสิทธิภาพที่ดีควรใช้อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง (เช้าและเย็น) มีอายุการใช้งาน 3 ปีหลังจากผลิต และสปู่ก้อนจะบรรจุในบรรจุภัณฑ์ ขนาด 100 กรัม

ตาราง 1 แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวหนังสำหรับเด็กอายุ 10 ปี

ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่เปลือกมังคุด
ส่วนประกอบ	1. ผงเปลือกมังคุด
สรรพคุณ	ช่วยระงับกลิ่นกาย สมานผิว กระชับรูขุมขน ลดผดผื่นคัน

ตาราง 1 แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายชนิดก้อนของอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด (ต่อ)

	ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่ลูกยอ
	ส่วนประกอบ	1. ผงลูกยอบดละเอียด
	สรรพคุณ	อุดมไปด้วยสารต้านอนุมูลอิสระจากธรรมชาติ บำรุงผิวพรรณ
	ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่รำข้าว
	ส่วนประกอบ	1. ผงรำข้าวบดละเอียด
	สรรพคุณ	อุดมไปด้วยวิตามินเอ บี และ อี ช่วยบำรุงผิวให้อ่อนเยาว์
	ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่ขมิ้นชัน
	ส่วนประกอบ	1. ผงขมิ้นชัน
	สรรพคุณ	ปรับสภาพผิวให้นุ่มนวลสดใส ลดผดผื่นคัน
	ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่นางพญา
	ส่วนประกอบ	1. ผงว่านเปราะหอม
	สรรพคุณ	เปราะหอมเป็นพืชที่มีกลิ่นหอม อุดมไปด้วยน้ำมันหอมระเหยช่วยบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น

ตาราง 1 แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายชนิดก้อนของอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด (ต่อ)

	<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ สบู่สมุนไพรน้ำผึ้ง</p> <p>ส่วนประกอบ</p>	<p>1. นมสด</p> <p>2. น้ำผึ้ง</p>
	<p>สรรพคุณ</p>	<p>นมสด อุดมไปด้วยโปรตีน ไขมัน วิตามินเอ บีและซี น้ำผึ้งช่วยเก็บกักน้ำบนผิว คงไว้ซึ่งความชุ่มชื้นของผิว</p>
	<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ สบู่สมุนไพรดอกอัญชัน</p> <p>ส่วนประกอบ</p>	<p>1. สารสกัดดอกอัญชัน</p> <p>2. วิตามินอี</p>
	<p>สรรพคุณ</p>	<p>ช่วยทำความสะอาดผิวกาย ดอกอัญชัน มีฤทธิ์ในการต้านอนุมูลอิสระ และบำรุงผิวพรรณ ทำให้ผิวพรรณสดใส อ่อนเยาว์</p>
	<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ สบู่บำรุงผิวใบฝรั่ง</p> <p>ส่วนประกอบ</p>	<p>1. ผงใบฝรั่งบดละเอียด</p> <p>2. สารสกัดใบฝรั่ง</p> <p>3. วิตามินอี</p>
	<p>สรรพคุณ</p>	<p>ช่วยทำความสะอาดผิวกาย ใบฝรั่งมีฤทธิ์ในการดับกลิ่น ต่อต้านเชื้อแบคทีเรียและต้านอนุมูลอิสระ</p>
	<p>ชื่อผลิตภัณฑ์ สบู่สมุนไพรขมิ้นชัน</p> <p>ส่วนประกอบ</p>	<p>1. ผงขมิ้นชัน</p> <p>2. สารสกัดขมิ้นชัน</p> <p>3. วิตามินอี</p>
	<p>สรรพคุณ</p>	<p>ปรับสภาพให้ผิวนุ่มนวลสดใส ลดอาการผดผื่นคัน บำรุงผิวพรรณ</p>

ตาราง 1 แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายชนิดก้อนของอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด (ต่อ)

	ชื่อผลิตภัณฑ์	สบู่ใสบำรุงผิวแต่งกลิ่นวิตามินอี
	ส่วนประกอบ	สารสกัดแตงกวา วิตามินอี
	สรรพคุณ	คืนความชุ่มชื้นตามธรรมชาติให้กับผิว และด้วยสรรพคุณของวิตามินอี ทำให้ผิวดูแลอ่อนเยาว์

จากการวิเคราะห์เบื้องต้นถึงผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายชนิดก้อนของอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด มีกระบวนการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ตามปัจจัยที่สอดคล้องกับมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

การสัมภาษณ์ด้านปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศรสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรและการนำมาพัฒนา จากผู้เชี่ยวชาญของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. เกสัชกรหญิง ดร.สุภาภรณ์ ปิติพร 2. คุณณัฐมา เมฆามนตรี 3. นายสุวิทย์ วีระยุทธศิลป์ จากการสัมภาษณ์ ปัจจัยสำคัญในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายของอภัยภูเบศรที่สำคัญ ได้แก่ 1) ความสะอาดตามหลักการแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของผลิตภัณฑ์ 2) ความชัดเจนตามหลักการแสดงสรรพคุณและวิธีใช้ 3) การสัมผัสในด้านลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างความทรงจำหรือทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริษัทผู้ผลิต (สุภาภรณ์ ปิติพร, 2557) ผู้วิจัยนำปัจจัยหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของมูลนิธิไปพัฒนา ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ คือ บรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบสามารถเอื้ออำนวยคุณประโยชน์ในด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัยต่อการคุ้มครองผลิตภัณฑ์ มีประสิทธิภาพในการบรรจุ การขนส่ง การเก็บรักษา การวางจำหน่าย บรรจุภัณฑ์ต้องสามารถสื่อสาร และสร้างผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้บริโภค โดยใช้ความรู้แขนงศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะของบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรสามารถสร้างความทรงจำ หรือทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริษัทผู้ผลิต มีลักษณะพิเศษที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค ตลอดจนให้เข้าใจถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์อย่างชัดเจน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. ผศ.ดร.กฤติกา ต้นประเสริฐ 2. ดร.นุชจรินทร์ เหลืองสะอาด 3. นายฉัตรชัย ระเบียบธรรม โดยข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้ ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ให้ศึกษาเรื่องกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ การเพิ่มความน่าสนใจทั้งในเรื่องของวัสดุที่ใช้ในการออกแบบ รวมไปถึงกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ เพิ่มในเรื่องของความสะอาดของบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้สื่อถึงผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทำความสะอาดผิว ขนาดตัวอักษรต่างๆที่มีบนบรรจุภัณฑ์เดิมทั้งหมด แนะนำให้เปลี่ยนวัสดุเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ รวมไปถึงการคำนวณ เรื่องของราคาต้นทุนในการผลิตถ้ามีการเปลี่ยนแปลงและทำให้ลดต้นทุนและเพิ่มความน่าสนใจต่อตัวบรรจุภัณฑ์ได้จะถือว่าเป็นการพัฒนาที่น่าสนใจมาก และให้ศึกษาเพิ่มเติมเรื่องหลักในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โครงสร้างบรรจุภัณฑ์ กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ หน้าที่ของบรรจุภัณฑ์ และประโยชน์ของบรรจุภัณฑ์ (ประชิด ทิณบุตร, 2531 : 77) ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต (Offset)

จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1.รศ.ดร.สุชปา เนตรประดิษฐ์ 2. ผศ.ดร.พงศยุทธ์ จันทอง 3. อาจารย์ภิรมย์ นิลเจียรนัย โดยข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้ การใช้วัสดุและเทคโนโลยีการพิมพ์บรรจุภัณฑ์เดิมยังไม่ทำให้เป็นที่ดึงดูดสายตาจากผู้บริโภคเท่าที่ควร ควรเพิ่มเติมในเรื่องของเทคนิคที่น่าสนใจ แต่ยังคงต้องคำนึงถึงต้นทุนในการผลิต รวมถึงวัสดุที่ใช้สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ได้ถ้าทำการศึกษา ในเรื่องของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ในการผลิตบรรจุภัณฑ์เดิมยังเป็นโครงสร้างที่สามารถพัฒนาได้ให้มีการผลิตที่ง่ายขึ้นและยังคงใช้งานได้อย่างดีเช่นเดิม ควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของกราฟิกและเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และปัจจัยในการออกแบบของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร รวมถึงศึกษาเรื่องมุมมองของผู้ผลิตและผู้บริโภคตามหลัก 4P (คอตเลอร์, ฟิลิป. 2549)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการพัฒนาโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

การพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรชนิดก้นทั้ง 10 ชนิด นี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับราคา โดยกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย สบู่เปลือกมังคุด สบู่ลูกยอ สบู่รำข้าวและสบู่ขมิ้นบำรุงผิว ซึ่งมีระดับราคาอยู่ที่ 30 บาท กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สบู่นางพญาและสบู่มนมผู้หญิง ซึ่งมีระดับราคาอยู่ที่ 35 บาท และกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชัน สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา สบู่ใสบำรุงผิวดอกอัญชัญและสบู่ใสบำรุงผิวใบฝรั่ง ซึ่งมีระดับราคาอยู่ที่ 50 บาท เพื่อนำมาออกแบบบรรจุภัณฑ์ในเรื่องของกราฟิกให้เหมาะสมกับราคาของผลิตภัณฑ์ และจำแนกขนาดโครงสร้างภายในรวมถึงบรรจุภัณฑ์ภายนอกตามขนาดของผลิตภัณฑ์ภายในได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย สบู่เปลือกมังคุด สบู่ลูกยอ สบู่รำข้าวและสบู่ขมิ้นบำรุงผิว กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สบู่นางพญา สบู่มนมผู้หญิง สบู่ใสบำรุงผิวดอกอัญชัญและสบู่ใสบำรุงผิวใบฝรั่ง กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย สบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชันและสบู่ใสบำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา

4.1 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด

การออกแบบ แบบที่ 1 โครงสร้างบรรจุภัณฑ์เป็นตามแบบบรรจุภัณฑ์เดิม มีการปรับเปลี่ยนวัสดุให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดตาขึ้น เน้นให้ตัวอักษรที่อยู่บนบรรจุภัณฑ์สามารถมองเห็นได้ชัดเจน มีการปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆและเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค

การออกแบบ แบบที่ 2 โครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีการปรับจากโครงสร้างเดิมให้ดูแปลกตามากยิ่งขึ้น ใช้วัสดุในการผลิตให้สื่อถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดตาและชัดเจน มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อความน่าสนใจ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ภายในเพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังคงครบถ้วนและยังคงสะอาดตา มีการปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆและเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค

การออกแบบ แบบที่ 3 โครงสร้างบรรจุภัณฑ์มีการปรับจากโครงสร้างเดิมให้มีความแปลกใหม่และช่วยลดต้นทุนในการผลิตใช้วัสดุในการผลิตโดยสื่อถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปรับโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้แสดงออกถึงความเป็นไทยแต่มีความทันสมัยและเป็นสากล มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดตาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้ทำความสะอาดผิวมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวบรรจุภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังคงครบถ้วนและยังคงสะอาดตา รวมไปถึงปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆ โดยเน้นให้กราฟิกยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรและมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร และเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค อีกทั้งยังให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตัวผลิตภัณฑ์ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้น

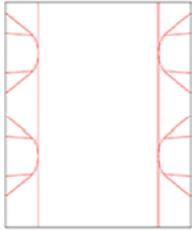
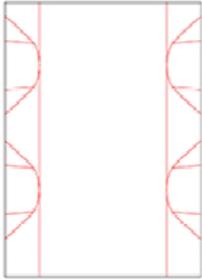
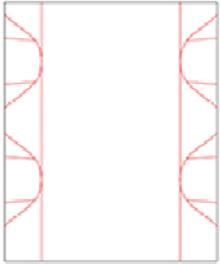
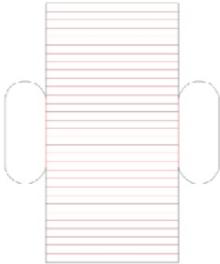
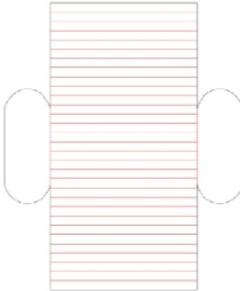
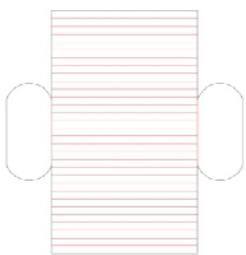
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์แบบประเมินโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น รูปแบบที่ 1			ระดับความคิดเห็น รูปแบบที่ 2			ระดับความคิดเห็น รูปแบบที่ 3		
		N=6		ระดับความ คิดเห็น	N=6		ระดับความ คิดเห็น	N=6		ระดับความ คิดเห็น
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.	โครงสร้างบรรจุภัณฑ์	3.17	0.29	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง	3.50	0.58	ปานกลาง
2.	ความเหมาะสมในการ ใช้งาน	3.17	0.29	ปานกลาง	3.17	0.29	ปานกลาง	3.33	0.58	ปานกลาง
3.	มีความเป็นอัตลักษณ์ ของอภัยภูเบศร	3.67	0.58	มาก	3.67	0.58	มาก	4.00	0.58	มาก
4.	มีความสวยงามน่าใช้	3.33	0.58	ปานกลาง	3.50	0.87	ปานกลาง	3.67	0.79	มาก
5.	มีความคิดสร้างสรรค์	3.17	0.58	ปานกลาง	3.33	0.29	ปานกลาง	3.50	0.00	ปานกลาง
6.	มีราคาที่เหมาะสม	3.50	0.58	ปานกลาง	3.33	0.29	ปานกลาง	3.17	0.29	ปานกลาง
7.	มีความสะอาดน่าใช้	3.00	0.87	ปานกลาง	3.33	0.58	ปานกลาง	3.33	0.29	ปานกลาง
8.	มีความชัดเจนในการ สื่อสาร	3.00	0.50	ปานกลาง	3.50	0.00	ปานกลาง	3.67	0.29	มาก
9.	ผู้บริโภคสามารถ สัมผัสผลิตภัณฑ์ผ่าน ทางบรรจุภัณฑ์	3.33	0.29	ปานกลาง	3.33	0.29	ปานกลาง	3.67	0.29	มาก
10.	มีความสะดวกใน การขนส่ง	3.00	0.58	ปานกลาง	3.67	0.29	มาก	4.00	0.00	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.23	0.51	ปานกลาง	3.43	0.40	ปานกลาง	3.58	0.37	มาก
	ลำดับ	3			2			1		

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ทั้ง 3 แบบ พบว่า ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรรูปแบบที่ 1 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.23$) ความคิดเห็นระดับปานกลาง จัดอยู่ในลำดับที่ 3 โครงสร้างบรรจุภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรรูปแบบที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.43$) ความคิดเห็นระดับปานกลาง จัดอยู่ในลำดับที่ 2, โครงสร้างบรรจุภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรรูปแบบที่ 3 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) ความคิดเห็นในระดับมาก จัดอยู่ในลำดับที่ 1 ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบตาม รายการดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อใช้ในการพัฒนาการออกแบบบรรจุ

ภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรให้มีความเหมาะสมในทุกด้านมากขึ้น ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และออกแบบเป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ต่อไป

ตาราง 3 การพัฒนาโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร

ลำดับ	กลุ่มที่1	กลุ่มที่2	กลุ่มที่3
โครงสร้างบรรจุภัณฑ์			
โครงสร้างภายใน			
ชนิดของผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - สบู่เปลือกมังคุด - สบู่ลูกยอ - สบู่รำข้าว - สบู่ขมิ้นบำรุงผิว 	<ul style="list-style-type: none"> - สบู่นางพญา - สบู่มนขวัญ - สบู่บำรุงผิวดอกอัญชัน - สบู่บำรุงผิวใบฝรั่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - สบู่บำรุงผิวผสมสารสกัดขมิ้นชัน - สบู่บำรุงผิวผสมสารสกัดแตงกวา

4.2 ผลการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด

ภาพ 2 กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิดที่ออกแบบใหม่

ตาราง 4 ประเมินความพึงพอใจในผลงานการออกแบบด้านกราฟิก

ความพึงพอใจในผลงานการออกแบบ ด้านการออกแบบกราฟิก	กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด N = 6		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความสวยงามของกราฟิก	4.5	0.38	มาก
2. ความเหมาะสมของกราฟิกที่ใช้	4.33	0.29	มาก
3. คำนึงถึงทัศนคติและการมองเห็น	4.39	0.29	มาก
4. ความคิดสร้างสรรค์	4.56	0.19	มากที่สุด
5. ความสัมพันธ์กันระหว่างผลิตภัณฑ์กับกราฟิกที่ออกแบบ	4.75	0.43	มากที่สุด
6. ลวดลายและสีสันทันเป็นเอกลักษณ์	4.5	0.29	มาก
7. สื่อถึงเอกลักษณ์ของอภัยภูเบศร	4.83	0.29	มากที่สุด
8. กราฟิกที่ใช้มีความถูกต้องสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์	4.78	0.38	มากที่สุด
9. มีความแตกต่างจากกราฟิกบรรจุภัณฑ์เดิม	4.11	0.4	มาก
เฉลี่ยรวม	4.5	0.33	มาก

จากตาราง 4 ผลการประเมินด้านการออกแบบกราฟิก ด้านสื่อถึงเอกลักษณ์ของอภัยภูเบศรมีระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.83$) ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ด้านกราฟิกที่ใช้มีความถูกต้องสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์ใช้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.78$) ความคิดเห็นระดับมากที่สุด และด้านมีความแตกต่างจากกราฟิกบรรจุภัณฑ์เดิมมีระดับต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.11$) ความคิดเห็นระดับมาก สรุปผลรวมการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ที่สนใจที่มีต่อกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร มีความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.= 0.33)

4.3 การวิเคราะห์ผลการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด

จากการศึกษาโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์เดิมเกิดการพัฒนาโครงสร้างในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่โดยมีการพัฒนาในเรื่องของวัสดุที่สามารถลดต้นทุนการผลิตจากโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เดิมและยังช่วยในเรื่องของการขนส่งให้เกิดความสะดวกและประหยัดได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งกราฟิกที่แสดงอยู่บนบรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำการออกแบบให้มีความชัดเจนและน่าสนใจมากยิ่งขึ้นในเรื่องของขนาดตัวอักษรและชนิดของสฟู่ทั้ง 10 ชนิด รวมถึงได้มีการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่สื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรที่ไม่เหมือนใครและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวเพื่อให้เกิดความดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคและไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ ออกแบบให้กราฟิกด้านนอกมีความสะอาดตา ตามปัจจัยหลักในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรไทย ตามที่มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรตั้งใจไว้ รวมถึงมีการใช้สีและการวางกราฟิกให้ดูมีความน่าสนใจและสื่อถึงผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในบรรจุภัณฑ์ได้อย่างชัดเจนรวมถึงสามารถให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ภายใน ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้นแต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภัยภูเบศรไว้

ภาพ 3 บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิดที่ออกแบบใหม่

5. การประเมินประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรที่ออกแบบขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินประสิทธิภาพการใช้งานของบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรที่ออกแบบขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต ที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ที่ได้ออกแบบแล้ว

ประเมินประสิทธิภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรที่ได้รับการพัฒนาขึ้น จากการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต โดยเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 9 ด้าน ด้านกระบวนการผลิต ด้านมีลักษณะเฉพาะ ด้านการขนส่งและเคลื่อนย้าย ด้านวัสดุ ด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความเหมาะสมต่อการใช้งาน ด้านความแข็งแรงทนทาน ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ และด้านสิ่งแวดล้อม โดยเป็นแบบประเมินประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพบรรจุภัณฑ์โครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าทางสถิติ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 5 การประเมินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศร ทั้ง 10 ชนิดที่ออกแบบใหม่

ลำดับ	รายการ	บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด		
		N=6		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	กระบวนการผลิต	4.50	0.38	มาก
2.	มีลักษณะเฉพาะ	4.33	0.29	มาก
3.	การขนส่งและเคลื่อนย้าย	4.39	0.29	มาก
4.	วัสดุ	4.56	0.19	มากที่สุด
5.	ประโยชน์ใช้สอย	4.75	0.43	มากที่สุด
6.	ความเหมาะสมต่อการใช้งาน	4.50	0.29	มาก
7.	ความแข็งแรงทนทาน	4.11	0.40	มาก
8.	โครงสร้างบรรจุภัณฑ์	4.78	0.38	มากที่สุด
9.	ด้านสิ่งแวดล้อม	4.83	0.29	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.50	0.33	มาก

จากตาราง 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมิน ประสิทธิภาพ และนำแบบประเมินความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุป ประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ดังนี้

เมื่อมีการวิเคราะห์ผลเป็นรายชื่อ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.83) ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ด้านโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.78) ความคิดเห็นระดับมากที่สุด และด้านความแข็งแรงทนทานมีระดับต่ำที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ = 4.11) ความคิดเห็นระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.33) มีระดับความเหมาะสมมาก

6.การประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ที่ได้ออกแบบขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ตามหลัก 4P,4C (คอตเลอร์, ฟิลิป. 2549) ด้านรูปแบบบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ช่องทางการ จัดจำหน่าย (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด จากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร จำนวน 50 คน และด้านคุณค่าผู้บริโภค (Customer Value) ต้นทุนต่อผู้บริโภค (Cost to the Customer) ความสะดวก (Convenience) การสื่อสาร (Communication) จากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร จำนวน 50 คน โดยเป็นแบบประเมินแบบประเภทตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสอบถาม ประเมินประสิทธิภาพแบบมีโครงสร้างและวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าทางสถิติ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 6 ประเมินความพึงพอใจบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุกภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุกภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน

ลำดับ	รายการ	บรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
		N=6		
1.	ด้านรูปแบบบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ (Product)	4.33	0.63	มาก
2.	ด้านราคา (Price)	4.39	0.48	มาก
3.	ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	4.06	0.58	มาก
4.	การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	4.44	0.55	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.31	0.57	มาก

จากตาราง 6 ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุกภัณฑ์ จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุกภัณฑ์ในระบบออฟเซต จำนวน 3 ท่าน สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ดังนี้ เมื่อมีการวิเคราะห์ผลเป็นรายข้อ บรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ในรายข้อด้านรูปแบบบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) ในรายข้อด้านราคา มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.39$) ในรายข้อด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.06$) และในรายข้อด้านการส่งเสริมการตลาด มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.44$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.57) มีระดับความเหมาะสมมาก

ตาราง 7 ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด

ลำดับ	รายการ	บรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
		N=50		
1.	คุณค่าผู้บริโภค (Customer Value)	4.56	0.58	มาก
2.	ต้นทุนต่อผู้บริโภค (Cost to the Customer)	4.11	0.19	มาก
3.	ความสะดวก (Convenience)	4.33	0.38	มาก
4.	การสื่อสาร (Communication)	3.78	0.38	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.19	0.28	มาก

จากตาราง 7 ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด จากผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอภัยภูเบศร จำนวน 50 คน ทำการประเมินความพึงพอใจ และนำแบบประเมินความคิดเห็นมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การออกแบบบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดผิวกายอภัยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ดังนี้ เมื่อมีการวิเคราะห์ผลเป็นรายข้อ การออกแบบบรรจุกภัณฑ์ผลิตภัณฑ์

ทำความเข้าใจกายอภยภูเบศรทั้ง 10 ชนิด ด้านคุณค่าผู้บริโภค มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ในรายชื่อด้าน ต้นทุนต่อผู้บริโภค มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.11$) ในรายชื่อด้านความสะดวก มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.33$) และ ในรายชื่อด้านการสื่อสาร มีระดับความเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.78$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.28) มีระดับความเหมาะสมมาก

สรุปผลการวิจัย

สรุปภาพรวมจากความคิดเห็นปัจจัยในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภยภูเบศร ได้รูปแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่มีการปรับจากโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เดิมเพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตทางด้านวัสดุ ใช้วัสดุในการผลิต โดยสื่อถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ปรับโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ให้แสดงออกถึงความเป็นไทยแต่มีความทันสมัยและเป็นสากล มีการปรับกราฟิกให้มีความสะอาดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ซึ่งใช้ทำความสะอาดผิวมากยิ่งขึ้น มีการเพิ่มเติมเทคนิคในงานพิมพ์เพื่อเพิ่มความน่าสนใจในตัวบรรจุภัณฑ์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการวางโครงสร้างบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เนื้อหาต่างๆบนบรรจุภัณฑ์ยังครบถ้วนและยังคงสะอาดตา รวมไปถึงปรับกราฟิกให้สามารถสื่อสารได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในเรื่องของชนิดสบู่ต่างๆ โดยเน้นให้กราฟิกยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของอภยภูเบศรและมีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร และเพิ่มความน่าสนใจต่อผู้บริโภค อีกทั้งยังให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงตัวผลิตภัณฑ์ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ได้มากยิ่งขึ้นผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางตามทฤษฎีและหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของ ประชิต ทิณบุตร (2531 : 77) ประเมินด้านการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์สนองต่อปัจจัยหลักของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ความเหมาะสมในการใช้งาน ความเป็นอัตลักษณ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร มีความสวยงามน่าใช้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีราคาที่เหมาะสม มีความสะอาดน่าใช้ มีความชัดเจนในการสื่อสาร ผู้บริโภคสามารถสัมผัสผลิตภัณฑ์ผ่านทางบรรจุภัณฑ์ และมีความสะดวกในการขนส่ง รวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีระดับความเหมาะสมมาก

การประเมินด้านความพึงพอใจ ของผู้เชี่ยวชาญด้านผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สิ่งพิมพ์ประเภทบรรจุภัณฑ์ในระบบออฟเซต และผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ตามหลัก 4P มีค่าเฉลี่ยความมีระดับความเหมาะสมมาก และตามหลัก 4C มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมีระดับความเหมาะสมมาก ถือได้ว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ที่มีความเหมาะสมที่จะออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภยภูเบศรชนิดก้อน จำนวน 10 ชนิด

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรทำความสะอาดผิวกายอภยภูเบศรชนิดก้อน จำนวน 10 ชนิดให้คำนึงถึงกระบวนการผลิตในระบบอุตสาหกรรม ให้มีความเหมาะสมในการแข่งขันในด้านการตลาด และส่งเสริมความเป็นไทยสู่สากล งานวิจัยนี้มีประโยชน์ในด้านโครงสร้างสามารถนำไปพัฒนาต่อในเรื่องบรรจุภัณฑ์ประเภทหีบห่อ ข้อเสนอแนะเพื่อใช้สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มในเรื่องของลักษณะสำคัญของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับทำความสะอาดผิวกาย การขนส่ง การแพคเกจ และเทคนิคการพิมพ์และการผลิตในระบบอุตสาหกรรม

เอกสารอ้างอิง

- คอตเลอร์, ฟิลิป. (2549). **หลักการตลาด ฉบับมาตรฐาน**. [Principles of Marketing] (วารุณ ตันตวิวงศ์วานิช, นิภา นิรุต์ติกุล, นนทรี เหล่าพัดจน, พรพรหม พรหมเทศ, นิตยา งามแดนและจุฑามาส ทวีไพบูลย์วงษ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ประทีป ชินบุตร. (2531). **การออกแบบบรรจุภัณฑ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร. (2559). **มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร**. ฉะเชิงเทรา : มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี.
- ศิริพร ปีเตอร์. (2549). **การออกแบบกราฟิก Graphic Design**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ศิวารัตน์ ณ ปทุม. (2550). **พฤติกรรมผู้บริโภคขั้นสูง**. (สุรกิจ เทวกุล และ ปรีญา ลักขิตานนท์). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ Brand Age Book.
- สมพงษ์ เพ็ญอารมย์. (2550). **บรรจุภัณฑ์กับการส่งออก**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จามจูรีโปรดักท์.
- สุรางคนา ณ นคร. (2546). **การสื่อสารตราสินค้าในแนวทางการตลาดสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Pepin van Roojen. (c2010). **Advanced Packaging**. Singapore : The Pepin Press.
- Pepin van Roojen. (c2010). **Fancy Packaging**. Singapore : The Pepin Press.
- Tina Sutton and Bride M.Whelan. (c2003). **Color Harmomy**. America : Rockport Publishers.